

gyobb diákok nemcsak szabad érdeklődésük tárgyait, de kötelező olvasmányokat is itt találják meg s láttam 10—12 éves leánykákat, akik „egymásnak segítenek” könyveket keresni. Ezt az elkerített helyet jól megválogatott fali képek és meseillusztrációk díszítik.

Szép kezdeményezés, mely megindítása óta tagadhatatlanul szépen fejlődött, de még a fejlődés nagy útja áll előtte. A könyvtár anyaga elegendő és a három könyvtáros talán akkor is elláthatná a munkát, ha külön helyiség szolgálna olvasóterem vagy meseszoba, előadó terem gyanánt. Ilyen módon ma leginkább a Pedagógiai Szeminárium helyiségeiben lehetne berendezkedni és csak a békés időkre vetíthetjük azt a reményt, hogy a főváros minden kerületében egy jól megszervezett gyermek- és ifjúsági könyvtár szolgálja a felnövő nemzedék kulturális fejlődését.

Kemény Gábor.

A Délmagyarországi Nevelők Egyesületének Középiskolai Szakosztálya három vitadélután szentelt a megjelenő új Érettségi Utasítás várható illetve kívánatos módosításainak (okt. 22, okt. 29. és nov. 12.). Szűcs Lajos mint vitarendező mutatta be tervezetét. A hallgatóság a legapróbb részletekig megtárgyalta és alapos hozzászólásokkal ajánlott kisebb módosításokat. Egyhangúan megegyezett a gyűlések közönsége az előadó-ajánlotta alapelvekben t. i. hogy 1.) legyen az új Érettségi Utasítás tökéletes összhangban a Tantervvel és Utasításokkal, 2.) Erélyes központosítással (az egész országban azonos tételekkel) biztosítsa egységes színvonalat és 3.) túlnyomó írásbeliséggel (a teszt rendszerrel is!) tegye lehetővé a jelöltek minél többoldalú megvizsgálását.

A nov. 12-i előadói ülés főtagja Teltamanti Béla „A szókincs szerepe a nyelvtanításban” c. fejtegetése volt. Négy esztendő munkájának eredménye-

képen a közeljövőben fog megjelenni az előadónak egy tanulmánya, amelynek első részét mutatta be a jelenvoltaknak. Megvizsgálta a középiskolában használatos német nyelvkönyveket a szókincs szempontjából s a Bitter-Puhr tankönyvek alapján megállapította, hogy a III. osztályban 1203, a IV. osztályban 2116, az V.-ben 3734 szó fordul elő. Mennyi marad ezekből meg? Az egy-két esetben szereplő szavakat nem számítva a növendékek 613, 670, illetve 946 szót tudnának a III., IV., ill. V. osztály végén. A kötelező beszédgyakorlatok azonban szükségszerűen felfrissítik az előző évek szókészletét is, ennek következtében IV. o. végén 968, V. végén 1508 szónak kellene rendelkezésre állni. A tárgyi szócsoporthoz az Utasítás szellemében végzett gyűjtése elkerülhetetlenné teszi, hogy a szócsoporthoz a tanár ki ne egészítse néhány közkeletű szóval, amelyek mind nem kaphattak helyet a tankönyvben. Így a német tanulás harmadik esztendejének a végén 2100-ra tehető azoknak a szavaknak száma, amelyekkel a tanárnak számolnia kell. Mivel a nyelvtanulás eredményességének a kulcsa a szókincs aktivitása, nyílt kérdés marad, hogy miképpen tudja a tanár a szavaknak ekkora tömegét állandóan ébrentartani? Termékeny vita követte az előadó szavait. A vita során Mester János az egyesület elnöke, a szótanulás lélektani feltételeiről szólott, Szűcs Lajos a hangulati velejáró fontosságát hangsúlyozta, Puhr Ferenc szerint a tankönyvírók s a nyelvész pedagógusok érdeklődése vája a jelzett tanulmány mielőbbi megjelenését.

A diáklevelezés az ifjúságnevelés szolgálatában. *Hodinka László* a Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny legutóbbi számában áttekintést nyújt a diáklevelezés fejlődéséről. A Tanáregyesület élőnyelvi szakosztálya a tavalyi iskolaév eleje óta különös lendü-

lettel szervezi az egyes nemzetek középiskolai tanulóit, valamint a magyarországi intézetek növendékei között a diáklevelezést. Többféle szempontból kell ezt értékelnünk. Ha hazánk keretén belül maradunk, az egyes vidéki középiskolák tanulóinak egymásközötti levelezése valójában a magyarság és Magyarország megismerésének szolgálatában áll, a fővárosi és vidéki diákok között a nagyvárosnak a vidékkel való kapcsolatát mélyíti el. De az egymásután visszatért három országrész felnövekedő fiai és a volt csonkamagyarországi ifjúság között is ezer lelki szál szőnek a levelek s ugyanez elképzelhető az egyes nemzetiségek felé is. Ugyhogy a diáklevelezés kitűnő eszköz a magyarság lelki egységének minél szilárdabb megalapozására és a velünk egy hazában élő masajkú népekkel való megértés útját is egyengeti. A külföldi levelezés irányulhat az idegenben élő magyar fiatalság felé és így ápolhatja bennük a magyarsághoz tartozás tudatát. A *Láthatár* januári számában Dobossy László igen figyelemreméltó cikket szentelt a franciaországi, nevezetesen párizsi magyar iskolák feladatainak. Az általa vázolt nevelői tervbe szépen beilleszthető az ottani ifjúságnak a hazai fiatalsággal való levelezése, mint élő kapcsolat és állandó ösztönzés. Ilyen levelezést tervezett Sziklay László annak idején a csehszlovákiai magyar középiskolásokkal s csak az akkor indokolt túlságos politikai elővigyázatosság hiúsította meg szép tervének valóra-válását. Igen fontos lenne ma is, hogy a határon túl maradt magyar középiskolásoknak meglegyen a kapcsolatuk az itteniekkel, de erre sem érett még meg a helyzet. A magyarságon kívüli külföldi levelezés a baráti nemzetekre szorítkozik. A legelénkebb talán a finnek felé, ahol mind a német, mind a

francia nyelv szóhoz juthat. Németország és Olaszország középiskoláival is szépen fejlődik a levelezés mind egyénin, mind pedig az u. n. társintézetek között. A francia nyelvű levelezés persze nagyobb nehézségekbe ütközik, inkább csak a svájci franciákkal lehetséges. Az ilyen idegennyelvű levelezésnek didaktikai értéke nyilvánvaló. Az élőnyelv tanításánál a főnehézség éppen abban rejlik, hogy a leckén át csak rendkívüli leleményességgel valósítható meg az az életközösség, amelyet ilyen nyelv természetes légköre megkövetel. Ha levelezés indul meg az illető nyelvet beszélő hasonlókörű ifjúsággal, egyszerűen megvan az élettel való kapcsolat, szemmel láthatóvá lesz a nyelvi jelenségekkel való minőn keserves küszködés közvetlen értelme, hisz társakat szerez, látókört tágit, idegen nemzetek szellemi felfogásába, lelkületébe, mindennapi életébe enged betekinteni, sőt életreszóló barátságot, a személyi kapcsolat lehetőségét és az egymástlátogatás örömét rejtí magában. Ha osztályok leveleznek, egyszerűen megoldódik az idegen nyelven való írásbeli megnyilatkozás kérdése, az egész osztály összeadja tudását, hogy kitegen magáért és méltó levelet küldjön a külföldi társaknak.

Mindent egybevetve igen szép munkát végez az Élőnyelv Tanárainak Szakosztálya a K. T. K. K.-irodáján át, amelynek Hodinka László a vezetője és a Barcsa-utcai Madách-gimnázium a székhelye. Ebbe a törekvésbe minél több iskola ifjúságának kellene bekapcsolódnia, hogy tényleg a magyarság minden részéből fussanak ott össze a szálak és vigyék szét a fiatal magyar lélek bontakozó értékeit saját nemzettestvérei, másajkú néptársak, idegenben élő magyarok és külföldiek felé.

(k. j.)